

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2022 m. balandžio 5 d.
(OR. fr, en)

7769/22

JEUN 39
EDUC 114
SPORT 21
ENV 308
ONU 48

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Ankstesnio
dokumento Nr.: 7053/22

Dalykas: Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų
išvados „Jaunimo, kaip pokyčių dalyvio, įsitraukimo siekiant apsaugoti
aplinką skatinimas“

Delegacijoms priėdė pateikiamos pirmiau nurodytos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių
narių vyriausybių atstovų išvados, kurias 2022 m. balandžio 5 d. posėdyje patvirtino Švietimo,
jaunimo, kultūros ir sporto taryba.

Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados
„Jaunimo, kaip pokyčių dalyvio, įsitraukimo siekiant
apsaugoti aplinką skatinimas“

TARYBA IR TARYBOJE POSĖDŽIAVĘ VALSTYBIŲ NARIŲ VYRIAUSYBIŲ ATSTOVAI,

PRIMINDAMI, KAD:

1. prie ES jaunimo strategijos pridėtu Europos jaunimo tikslu Nr. 10 „Tvarti žaliaji Europa“ siekiama „[s]ukurti visuomenę, kurioje visi jaunuoliai aplinkos požiūriu būtų aktyvūs, apsišvietę ir prisidėtų prie pokyčių savo kasdieniniame gyvenime“;
2. Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m.¹ pripažįstama, kad jaunimas yra „itin svarbus pokyčių“ darnaus vystymosi srityje „dalyvis“. Be to, Jungtinių Tautų pasaulinėje jaunimo veiksmų programoje² jaunimas skatinamas aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime;
3. Europos Sąjunga yra įsipareigojusi laikytis Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir jos darnaus vystymosi tikslų (DVT), kad rytdienos pasaulis būtų kuriamas žalesniu, taikesniu ir teisingesniu būdu³;

¹ 2015 m. rugsėjo 25 d. Generalinė Asamblėja priėmė Rezoliuciją 70/1. „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“

² Jungtinių Tautų pasaulinė jaunimo veiksmų programa, 2010 m. birželio mėn., <https://www.un.org/esa/socdev/unyin/documents/wpay2010.pdf>.

³ Tarybos išvados „Sukurti tvarią Europą iki 2030 m.“ (2019 m. gruodžio 10 d.), <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/lt/pdf>
Tarybos išvados „Visapusiškas požiūris siekiant sparčiau įgyvendinti JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Tobulinamasis atkūrimas po COVID-19 krizės“ (2021 m. birželio 22 d.), <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/lt/pdf>.

4. Europos Sąjunga ir jos valstybės narės yra visapusiškai įsipareigojusios laikytis 2015 m. gruodžio mėn. Paryžiuje įvykusioje Jungtinių Tautų klimato kaitos konferencijoje (COP21) priimto Paryžiaus susitarimo. Tam, kad Paryžiaus susitarimo tikslai ir uždaviniai būtų pasiekti, Europos Sąjunga pabrėžia, kad yra svarbūs visi šeši įgalinimo klimato srityje veiklos elementai, pripažįsta, kad jaunimui, kaip pokyčių veiksmų klimato srityje dalyviui, tenka itin svarbus vaidmuo, ir ragina jaunimą toliau įsitraukti į klimato kaitos politiką tarptautiniu, Europos, nacionaliniu, regionų bei vietos lygmenimis ir išnaudoti įgalinimo klimato srityje veiklos potencialą;
5. aplinkos apsauga yra vienas iš svarbiausių Europos Sąjungos tikslų, kurį pasiekus visų pirma bus užtikrinta „aukšto lygio aplinkos apsauga ir aplinkos kokybės gerinim[as]“⁴ ir iki 2050 m. pasiektas poveikio klimatui neutralumas⁵;
6. Europos jaunimo metų (2022 m.)⁶ iniciatyva siekiama ne tik sustiprinti Europos Sąjungos, valstybių narių ir regionų bei vietos valdžios institucijų pastangas atsigaunant po pandemijos remti jaunimą ir su juo dirbti, bet taip pat propaguoti naujas žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos teikiamas galimybes. Ši pertvarka turėtų būti įtrauki ir ją įgyvendinant turėtų būti skiriamas dėmesys mažiau galimybių turinčių jaunuolių integracijai;

⁴ Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnis.

⁵ 2021 m. birželio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/1119, kuriuo nustatoma poveikio klimatui neutralumo pasiekimo sistema ir iš dalies keičiami reglamentai (EB) Nr. 401/2009 ir (ES) 2018/1999 (Europos klimato teisės aktas).

⁶ 2021 m. gruodžio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas (ES) 2021/2316 dėl Europos jaunimo metų (2022 m.) (OL L 462, 2021 12 28, p. 1–9).

7. Europos žaliasis kursas⁷ yra veiksmų gairės, kaip Europos Sąjungoje sukurti tvarią visuomenę, visiems užtikrinant teisingą ir įtraukų perėjimo procesą. Jame pabrėžiama, kad būtina sutelkti dėmesį į atokiausius regionus, kurie dėl klimato kaitos ir gaivalinių nelaimių yra itin pažeidžiami.

SUPRASDAMI, KAD:

8. jaunimo informuotumas didėja ir jis vis labiau nori įsitraukti į darnaus vystymosi klausimų, visų pirma aplinkos ir klimato klausimų, sprendimo procesą⁸. Jaunimas aktyviai telkiamas vietos, regioniniu, nacionaliniu, Europos ir tarptautiniu lygmenimis, kad būtų didinamas informuotumas aplinkos, įskaitant klimato kaitą, klausimais: vykdoma propagavimo veikla, rengiamos eitynės už kovą su klimato kaita bei internetinės pastangų telkimo kampanijos ir imamasi kitų priemonių;
9. Daug jaunuolių pritaria ryžtingiems aplinkosaugos veiksams ir priemonėms, kuriais siekiama kovoti su klimato kaita⁹ ir biologinės įvairovės nykimu. Kai kurie jaunuoliai imasi praktinių aplinką tausojančių veiksmų, kurie gali būti laikomi pavyzdžiu likusiai visuomenei. Jauni delegatai iš viso pasaulio, tarp jų ir iš visų Europos Sąjungos valstybių narių, siekdami paraginti pasaulio lyderius imtis veiksmų, Glazge įvykusioje 26-ojoje klimato kaitos konferencijoje (COP26) pristatė manifestą „Youth4Climate Manifesto“¹⁰;

⁷ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019) 640 final).

⁸ Europos Komisija, greitosios „Eurobarometro“ apklausos Nr. 478 (2019 m.) *How do we build a stronger, more united Europe? The views of young people* („Kaip kurti stipresnę ir vieningesnę Europą? Jaunimo nuomonė“) ataskaita, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/99cb705b-fa13-11e9-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>

⁹ Europos masto apklausos pagrindinė daugiašalė ataskaita, „#Climate of change“, 2021 m., https://eeb.org/wp-content/uploads/2021/04/IPSOS-Multi-Country-Report-complete.FINAL_.pdf

¹⁰ „Youth4Climate Manifesto“ – tai renginio „Youth4Climate: Driving Ambition“, kurį surengė Italijos vyriausybė, rezultatas. Jame pateikiama idėjų ir konkrečių pasiūlymų dėl kai kurių aktualiausių klimato darbotvarkės klausimų, be kita ko, švietimo darnaus vystymosi srityje.

10. jaunimo sutelkimo ir įsitraukimo lygis skiriasi: paprastai aukštas švietimo¹¹, kultūrinio ir socialinio kapitalo lygis reiškia aukštesnį įsitraukimo lygį;
11. COVID-19 pasaulinė sveikatos krizė ir laikinas pasaulinės ekonominės veiklos sulėtėjimas, turėjęs didelių ekonominių ir socialinių padarinių, visų pirma jaunimui, išryškino tiesioginį tam tikros žmogaus veiklos poveikį aplinkai¹². Įvairūs nacionaliniai ir europiniai skatinamųjų priemonių paketai ir krizės įveikimo planai suteikia galimybių skatinti tvarią ir žaliąją pertvarką, į kurią, kaip pokyčių dalyviai, turėtų turėti galimybę visapusiškai įsitraukti visi jaunuoliai.

MANO, KAD:

12. svarbu užtikrinti, kad visas jaunimas, nepriklausomai nuo tokių veiksnių kaip lytis, negalia, išsilavinimo lygis, socialinė ir ekonominė padėtis, kilmės šalis ar gyvenamoji vieta, suvoktų darnaus vystymosi iššūkius ir suprastų sprendimų, veiksmų bei gyvensenos pasirinkimo poveikį aplinkai, biologinei įvairovei ir klimatui. Visos kartos, įskaitant jaunimą, turėtų turėti reikiamų įgūdžių, kad galėtų imtis būtinų veiksmų;
13. jaunimas, kad galėtų visapusiškai įsitraukti, turėtų turėti patikimą įrodymais pagrįstą informaciją ir duomenis, kad galėtų priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl aplinkos, biologinės įvairovės ir klimato kaitos iššūkių ir sprendimų ir kad galėtų išsiugdyti ir stiprinti kritinio mąstymo įgūdžius. Reikėtų stengtis kovoti su dezinformacija apie aplinką ir klimato kaitą;

¹¹ David E. Campbell, *What is the impact of education on civic and social engagement? Measuring the effects of education on health and civic engagement*. (Koks yra švietimo poveikis pilietiniam ir socialiniam įsitraukimui? Švietimo poveikio rūpinimuisi sveikata ir pilietiniam įsitraukimui vertinimas). Kopenhagos simpoziumo posėdžiai, EBPO, 2006 m., <https://www.oecd.org/education/innovation-education/37425694.pdf>.

¹² Tarpvvyriausybė klimato kaitos komisija (IPCC) – *Climate Change 2021: The Physical Science Basis* („Klimato kaita 2021 m. Fizinių mokslų pagrindas“), https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_SPM_final.pdf

14. taip pat svarbu, sudarant sąlygas diskusijoms, skatinti tiek jaunimo, tiek kartų tarpusavio dialogą etikos klausimais, susijusiais su darniu vystymusi, aplinkos apsauga ir pagarba gyvoms būtybėms, kad jaunimas ir apskritai visuomenė galėtų apmąstyti su šiais klausimais susijusias vertybes ir nesutarimus;
15. pastangos sutelkti jaunimą, kiek tai susiję su aplinkosaugos klausimais ir kovos su klimato kaita, tarša ir biologinės įvairovės nykimu priemonėmis, turėtų būti įtrauktos į vietos, regionų, nacionalinę ir Europos viešąją politiką. Ji turėtų ne tik kuo geriau tenkinti jaunuolių lūkesčius, bet ir suteikti jiems galimybę aktyviai ir prasmingai dalyvauti plėtojant ir įgyvendinant tą politiką;
16. siekiant įtraukti jaunimą į aplinkosaugos veiklą, būtina nuo labai ankstyvo amžiaus didinti informuotumą ir skatinti mokymąsi – formalųjį, neformalųjį ar savaiminį – aplinkos klausimais;
17. kad jaunimas, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, galėtų visapusiškai teikti ir plėtoti praktinius aplinkos klausimų sprendimus, jam turėtų būti padedama įgyvendinti savanoriškus ar verslo projektus ir teikiama praktinė parama ir techninė pagalba, taip pat valstybės dotacijos ar privačios investicijos.

PABRĖŽIA, KAD:

18. svarbu skatinti visus jaunuolius dalyvauti formuojant savo vietos bendruomenių gyvenimą, įtraukiant, kai įmanoma, švietimo ir mokymo įstaigas, jaunimo ir darbo su jaunimu organizacijas, taip pat vietos ir regionų valdžios institucijas, kad jie galėtų būti pokyčių, kuriais gerinama aplinkos apsauga ir padedama kovoti su klimato kaita ir biologinės įvairovės nykimu, dalyviai ir varomoji jėga;
19. siekiant remti jaunuolių įsitraukimą ir sudaryti jiems sąlygas imtis veiksmų, labai svarbu, kad sprendimus priimančys asmenys, švietimo ir mokymo įstaigos, jaunimo ir darbo su jaunimu organizacijos ir kiti aplinkos srities suinteresuotieji subjektai bendradarbiautų. Reikėtų skatinti abipusį pasitikėjimą ir bendradarbiavimą su aplinka susijusių sprendimų priėmimo procesuose;
20. su aplinkos apsauga susijusių sprendimų priėmimo procesuose turėtų būti sprendžiami kartu solidarumo ir teisingumo klausimai, kad dabartinėms kartoms teikiama nauda nepažeistų būsimų kartų teisių;

ATKREIPIA DĖMESĮ Į TAI, KAD:

21. jaunimo idėjos ir nuomonės, kuriomis buvo pasidalyta 9-ojo ES jaunimo dialogo ciklo pradžioje įvykusioje ES jaunimo konferencijoje (2022 m. sausio mėn.), susijusios su šiais aspektais:

- a) *nustatytos penkios veiksmų sritys. 9-ojo ES jaunimo dialogo ciklo metu jaunimas ir sprendimus priimančys asmenys turės apmąstyti klausimus ir dirbti šiose konkrečiose srityse, kad būtų parengti konkretūs pasiūlymai;*
- b) *pirmiausia, informavimo ir švietimo srityje neformaliojo švietimo metu įgyti įgūdžiai turi būti pripažįstami kaip visapusiško mokymosi proceso dalis. Tiek vietos valdžios institucijos, tiek jaunimo organizacijos yra atsakingos už bendrą darbą siekiant, kad jaunimui būtų suteikta galimybė daugiau sužinoti apie aplinką ir rasti sprendimų. Švietimas yra pati vertingiausia investicija į demokratiją;*
- c) *veiksmų ir įgalėjimo srityje jaunimui turi būti suteikta galimybė aktyviai dalyvauti priimančiam sprendimus, kurie lems jų ir ateities kartų gyvenimą. Jaunimas turi dalyvauti sprendimų priėmimo procese visais lygmenimis. Jis labai dažnai lieka nuošalyje ir yra nepakankamai atstovaujamas, nepaisant to, kad jis išreiškė idėjas ir susirūpinimą, kurie turėtų dominti vyresniuosius sprendimus priimančius asmenis;*

- d) *valdymo srityje mažiau nei 2,6 % nacionalinių parlamentų narių yra jaunesni nei 30 metų. Būtina užtikrinti, kad jaunimo dalyvavimas nebūtų naudojamas manipuliavimo mechanizmų tikslais. Esamoms struktūroms, pavyzdžiui, ES jaunimo dialogui ir Europos jaunimo parlamentui, turi būti suteiktos veiksmingos priemonės, kad jos galėtų veikti kaip sprendimų priėmimo struktūros. 9-ojo ES jaunimo dialogo ciklo metu būtina dirbti tvariai ir įtraukiai, kad jaunimas galėtų dalyvauti sprendimų priėmimo procese. Taip pat labai svarbu, kad jaunimas gautų pakankamą paramą, finansavimą ir informaciją, kad jo dalyvavimas būtų reikšmingas. Būtina išnagrinėti nacionalinio lygmens dalyvaujamuosius procesus, siekiant užtikrinti, kad jie būtų kuo tvaresni ir įtraukesni;*
- e) *kalbant apie mobilumo ir solidarumo sritį, pastebėta, kad mobilumas nėra vienodai prieinamas ar įmanomas visiems jaunuoliams. Moksliniai tyrimai mums leidžia geriau nustatyti mobilumo programose nedalyvaujančius jaunuolius. Būtina pereiti prie sąžiningesnės praktikos, kuri padės visuomenei geriau suprasti solidarumo programas ir pasiekti visus jos narius;*
- f) *galiausiai prieiga prie infrastruktūros gali atrodyti mažiau svarbi, tačiau infrastruktūra ir jaunimo gyvenimo kokybė bei švietimas yra glaudžiai susiję. Tai, ar jaunimas kilęs iš kaimo vietovių, ar iš miesto, turi įtakos tam, kaip jis priima sprendimus. Kaimo vietovėse susiduriama su didele viešojo transporto problema. Dėl transporto problemų jaunuoliai izoliuojasi. Todėl dėl tam tikrų jaunimo grupių atskirties negali būti sukurta įtrauki visuomenė. Būtina užtikrinti, kad kiekvienas turėtų tvarų ir įperkamą pasirinkimą.*

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, LAIKANTIS SUBSIDIARUMO PRINCIPO IR ATITINKAMAIŠ
LYGMENIMIS:

22. remti darbą su jaunimu, jaunimo ir aplinkos organizacijas bei kitus atitinkamus ekspertus ir suinteresuotuosius subjektus, jiems atliekant informacijos teikimo jaunimui funkciją, ir sudaryti jiems sąlygas skleisti patikimą, tikslią ir kokybišką informaciją ir duomenis apie klimato kaitą, biologinės įvairovės nykimą, taršą ir kitus aplinkos klausimus; ta informacija ir duomenys turi būti pagrįsti mokslu, tinkami įvairaus amžiaus ir kilmės auditorijai ir pritaikyti kiekvienai geografiniai aplinkai, įskaitant salų ar atogrąžų aplinką;
23. formaliojo švietimo ir mokymo, taip pat neformaliojo ir savaiminio mokymosi sričių veikėjams, įskaitant su jaunimu dirbančius asmenis, suteikti mokymo ir profesinio mokymosi galimybių, susijusių su interaktyviais, praktiniais, į sprendimus orientuotais mokymosi metodais ir požiūriais, kad jaunimas būtų geriau informuojamas, šviečiamas ir remiamas aplinkos ir socialiniais, taip pat klimato kaitos klausimais;
24. pasitelkiant formalųjį švietimą ir mokymą, taip pat neformalųjį ir savaiminį mokymąsi geriau ugdyti jaunuoliams reikalingus gebėjimus suprasti aplinkosaugos klausimus ir imtis dėl jų veiksmų;
25. prireikus skatinti vaikus ir jaunimą ir sudaryti jiems sąlygas užsiimant konkrečia veikla užmegzti ryšį su gamta ir, padedant atitinkamiems su aplinkos apsaugos klausimais susijusiems suinteresuotiesiems subjektams, plėtoti žaliąsias iniciatyvas. Toks ryšys yra labai svarbus siekiant didinti informuotumą klimato ir biologinės įvairovės klausimais;

26. skatinti plėtoti švietimo, jaunimo, sporto¹³ ir kultūros sektorių, taip pat visų atitinkamų sektorių partnerystes, kad būtų rengiami kompleksiniai, suderinti ir papildomieji informuotumo didinimo ir švietimu grindžiami požiūriai aplinkos, biologinės įvairovės nykimo ir klimato kaitos klausimais;
27. skatinti ir remti įtraukios ir į jaunimą orientuotos tarpusavio mokymosi veiklos nustatymą ir keitimąsi geriausia patirtimi aplinkos ir klimato kaitos klausimais, pavyzdžiui, jaunųjų ambasadorių programas ir mentorystės programas arba mokymo ir bendradarbiavimo veiklą (MBV, „Erasmus+“) ir tinklaveikos veiklą (NET, Europos solidarumo korpusas), siekiant didinti visų jaunuolių, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, informuotumą ir skatinti juos imtis veiksmų siekiant apsaugoti aplinką ir kovoti su klimato kaita;
28. propaguoti tinkamą jaunimo darbuotojų švietimą ir mokymą, siekiant užtikrinti, kad jaunimui skirta ir su jaunimu vykdoma veikla būtų tausojanti aplinką ir tvarą. Toliau rengti tinkamas darbo su jaunimu iniciatyvas, kuriomis daugiausia dėmesio skiriama jaunimo įsitraukimui sprendžiant aplinkos klausimus, visų pirma kovojant su klimato kaita ir išsaugant biologinę įvairovę;
29. skatinti valdžios institucijas, privatųjį sektorių ir pilietinę visuomenę pripažinti jaunimo įsitraukimą saugant aplinką, taip pat jaunuolių tokiu būdu įgytus universaliuosius gebėjimus, visų pirma socialinius įgūdžius, ir tuo pasinaudoti, taip pat remti tokį šių valdžios institucijų, privačiojo sektoriaus ir pilietinės visuomenės požiūrį;

¹³ [2022 m. balandžio 4 d. Tarybos išvados dėl sporto kaip elgsenos pokyčių, siekiant darnaus vystymosi, svertu.]

30. išsaugoti ir kurti tvarias¹⁴, ilgalaikes, saugias, prieinamas ir įtraukias pilietines erdves, skirtas bendradarbiauti su vietos, regionų, nacionalinio, Europos ir tarptautinio lygmenų politikos formuotojais, kuriose būtų įsiklausoma į jaunuolių, kad ir kokio amžiaus jie būtų, nuomonę, susirūpinimą ar pasiūlymus dėl aplinkos apsaugos ir kovos su klimato kaita veiksmų, kad su jais būtų ne tik konsultuojamasi, bet jie galėtų aktyviai dalyvauti priimant su šiais klausimais susijusius sprendimus;
31. skatinti jaunus mokslininkus ir jų darbą darnaus vystymosi srityje siekiant spręsti aplinkosaugos problemas, viena vertus, kad jie rodytų pavyzdį jaunimui ir, kita vertus, siekiant raginti ir skatinti labiau tiesioginį dalijimąsi mokslinių tyrimų rezultatais su jaunuoliais, kad jie būtų įgalėti imtis veiksmų;
32. remti mokymo klimato, aplinkos ir tvarumo klausimais gairių rengimą – visoms amžiaus grupėms ir bet kurio lygmens ar rūšies mokymuisi, švietimui ir mokymui.

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ IR EUROPOS KOMISIJOS ATITINKAMOSE JŲ
KOMPETENCIJOS SRITYSE IR ATITINKAMAIŠ LYGMENIMIS, LAIKANTIS
SUBSIDIARUMO PRINCIPO:

33. atsižvelgti į konkrečius visų jaunuolių, ypač turinčių mažiau galimybių, poreikius ir nuomones, kiek tai susiję su aplinkos politika ir programomis vietos, regionų, nacionaliniu ir Europos lygmenimis, ypač jeigu jos skirtos kovai su klimato kaita ir biologinei įvairovei išsaugoti, skatinant jaunuolių dalyvavimą rengiant ir įgyvendinant tas politikos kryptis ir programas;

¹⁴ Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl jaunimo pilietinių erdvių, palengvinančių prasmingą jaunimo dalyvavimą, išsaugojimo ir kūrimo (OL C 501I, 2021 12 13, p. 19–23).

34. remti jaunimo ir jaunimo organizacijų iniciatyvas, kuriomis siekiama kurti ir vykdyti informuotumo didinimo veiklą ir kampanijas, įskaitant skaitmeninę veiklą ir kampanijas, klimato, taršos, biologinės įvairovės ir kitais aplinkos klausimais, ir pasisemti patirties iš tokių iniciatyvų;
35. skatinti, pripažinti ir, kai tinkama, finansiškai remti jaunuolių inicijuojamus ir vadovaujamus veiksmus ir programas aplinkos srityje, visų pirma skirtus kovai su klimato kaita ir biologinei įvairovei išsaugoti, kad jaunuoliai galėtų būti pokyčių visoje visuomenėje, taip pat jų švietimo ir mokymo įstaigose, aukštojo mokslo institucijose, jaunimo ir darbo su jaunimu organizacijose, vietos bendruomenėse ir jų bendraamžių aplinkoje dalyviai;
36. skatinti jaunimo savanorišką veiklą, kuria sprendžiami aplinkosaugos klausimai, visų pirma susiję su kova su klimato kaita ir biologinės įvairovės išsaugojimu, ir sudaryti palankesnes sąlygas dalyvauti šioje veikloje, konkrečiai užtikrinant, kad šios galimybės būtų plačiai prieinamos ir apie jas būtų informuojama atitinkamuose nacionalinio ir ES lygmens portaluose, pavyzdžiui, Europos jaunimo portale ir kituose aktualiuose kanaluose. propaguoti savanoriškos veiklos patirtį, kai vietos ar nacionalinio lygmens savanoriška veikla derinama su tarptautine savanoriška veikla, skatinant, kai tinkama, nacionalinių sistemų ir veiklos, įskaitant nacionalines savanoriškos veiklos ar pilietinės tarnybos sistemas ir veiklą, jei tokių esama, ir ES savanoriškos veiklos sistemų sinergiją ir papildomumą, kad būtų gilinamas jaunųjų savanorių įsitraukimas, didinami jų gebėjimai ir stiprinamas bendrystės Europos Sąjungoje jausmas;

37. kai tinkama, investuoti į žaliąją ekonomiką ir remti jaunuolius, kad jie įgytų reikiamų kompetencijų, ir sudaryti jiems palankesnes sąlygas gauti tokį mokymą, kad jie būtų pasirengę ateityje užimti žaliąsias darbo vietas;
38. kai taikytina, remti jaunus verslininkus, siekiančius plėtoti projektus, kuriuose dėmesys sutelkiamas į praktinius aplinkos klausimų sprendimus, visų pirma į kovą su klimato kaita ir biologinės įvairovės išsaugojimą; ypatingą dėmesį skirti projektams, kuriuos plėtoja mažiau galimybių turintys jaunuoliai, susiduriantys su papildomais sunkumais pradedant verslą;
39. kai taikytina, rengti mentorystės programas, kurioms vadovautų specialistai ir verslininkai, aktyviai dalyvaujantys ieškant aplinkosaugos sprendimų, ypač skirtų biologinei įvairovei išsaugoti ir kovai su klimato kaita, kad jaunuoliams, siekiantiems atlikti aktyvų vaidmenį šiame sektoriuje, būtų teikiama parama ir rekomendacijos;
40. didinti jaunų europiečių informuotumą apie JT aplinkos politiką ir iniciatyvas ir aktyvinti jų dalyvavimą jose stiprinant bendradarbiavimą su atitinkamais JT organais, pavyzdžiui, Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP), Jungtinių Tautų bendrąja klimato kaitos konvencija (UNFCCC), Jungtinių Tautų vystymosi programa (UNDP) ir Biologinės įvairovės konvencija (CBD).

PRAŠO EUROPOS KOMISIJOS:

41. užtikrinti, kad visi jaunuoliai sugebėtų suprasti ir prisiimti atsakomybę už Europos žaliąjį kursą ir juo remiantis vykdomas iniciatyvas (pavyzdžiui, naująjį europinį bauhausą¹⁵) ir įvairias Europos aplinkos programas. Aktyviai propaguoti visus Europos klimato pakto aspektus visiems jaunuoliams;
42. užtikrinti, kad viešos konsultacijos dėl Europos aplinkos politikos būtų prieinamos jaunimui ir jaunimo bei darbo su jaunimu organizacijoms ir kad per šias konsultacijas Europos Komisija, prieš baigdama rengti pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, suteiktų galimybę tiek piliečiams, tiek suinteresuotiesiems subjektams pareikšti savo nuomonę. Lygiai taip pat skatinti prasmingą jaunimo ir jaunimo organizacijų dalyvavimą piliečių įsitraukimo iniciatyvose, įgyvendinamose vykdam Europos Sąjungos misijas¹⁶;
43. propaguoti ir skatinti Europos mobilumo galimybes ir iniciatyvas aplinkosaugos sektoriuje pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpuso programą, siekiant užtikrinti, kad sprendžiant aplinkosaugos klausimus galėtų aktyviai įsitraukti visi to pageidaujantys jaunuoliai, įskaitant mažiau galimybių turinčius jaunuolius, visų pirma iš atokiausių regionų, salų regionų ir kaimo bei atokių vietovių. Užtikrinti, kad pagal šias iniciatyvas pirmenybė būtų teikiama aplinką tausojančioms transporto rūšims, siekiant sumažinti jaunimo mobilumo projektų anglies pėdsaką, kartu užtikrinant, kad jos atitiktų atokiausių regionų, kurie susiduria su apribojimais dėl jų atokumo, poreikius;

¹⁵ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Naujasis europinis bauhausas“, COM(2021) 573 final.

¹⁶ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos misijų, COM(2021) 609 final.

44. bendradarbiaujant su jaunimo organizacijomis ir jaunimu, įgyvendinti tarpusavio mokymosi veiklą, skirtą jaunimo įsitraukimui, kiek tai susiję su aplinkos klausimais, biologinės įvairovės išsaugojimu ir atkūrimu, kova su klimato kaita ir tarša, siekiant nustatyti valstybėse narėse taikomą geriausią praktiką ir sudaryti palankesnes sąlygas valstybėms narėms ja keistis.

PRAŠO VISUS SUINTERESUOTUOSIUS SUBJEKTUS, DALYVAUJANČIUS EUROPOS BENDRADARBIAVIMO INICIATYVOSE JAUNIMO REIKALŲ, APLINKOS IR KLIMATO KAITOS SRITYSE:

45. plėtoti savanorišką veiklą, kuria sprendžiami aplinkos klausimai, skirtą paramos pagal Europos solidarumo korpuso ir kitas nacionalines ar tarptautines savanorių programas gavėjams; didinti visų savanorių, kad ir kokiose srityse jie dalyvautų, informuotumą aplinkos klausimais ir apie jų misijų poveikį aplinkai, kad jie, vykdydami šią veiklą, galėtų itin atidžiai stebėti savo anglies pėdsaką;
46. stiprinti Europos bendradarbiavimą dalijantis priemonėmis ir geriausios praktikos pavyzdžiais jaunimo įsitraukimo ir dalyvavimo aplinkosaugos veiksmuose, visų pirma kovojant su klimato kaita bei tarša ir išsaugant biologinę įvairovę, srityje Europos lygmeniu, be kita ko, visapusiškai pasinaudojant programos „Erasmus+“, Europos solidarumo korpuso programos ir kitų atitinkamų ES finansinių priemonių teikiamomis galimybėmis.
-

a) PAGRINDŽIAMIEJI DOKUMENTAI

Priimdami šias išvadas Taryba ir Tarybos posėdyje dalyvaujantys valstybių narių vyriausybių atstovai rėmėsi šiais dokumentais:

- „Jaunimo idėjų ataskaita Konferencijai dėl Europos ateities“, Europos Parlamentas, 2021 m. https://european-youth-event.europarl.europa.eu/wp-content/uploads/2021/10/2021_EYE_Report-Booklet_A5_LT-interactive.pdf.
- Jungtinių Tautų rezoliucija 70/1 „Keiskime mūsų pasaulį. Darnaus vystymosi darbotvarkė iki 2030 m.“: https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.
- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Europos Vadovų Tarybai, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos žaliasis kursas“, COM(2019) 640 final.
- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2030 m. ES biologinės įvairovės strategija“, COM(2020) 380 final.
- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Europos klimato paktas“, COM(2020) 788 final.
- Paryžiaus susitarimas, Jungtinės Tautos, 2015 m. [ADOPTION OF THE PARIS AGREEMENT - Paris Agreement text English \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/paris_agreement/text).
- Tarybos išvados „Sukurti tvarią Europą iki 2030 m. Iki šiol padaryta pažanga ir tolesni veiksmai“ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-14835-2019-INIT/lt/pdf>.

- Tarybos išvados „Visapusiškas požiūris siekiant sparčiau įgyvendinti JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m. Tobulinamasis atkūrimas po COVID-19 krizės“
<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9850-2021-INIT/lt/pdf>.
- Europos Komisijos „Pranešimas apie Sąjungos padėtį 2021 m.“:
https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/soteu_2021_address_lt_0.pdf.
- Europos Sąjungos Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo jaunimo reikalų srityje sistemos: 2019–2027 m. Europos Sąjungos jaunimo strategija (OL C 456, 2018 12 18, p. 1–22).
- Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl Europos švietimo erdvės sukūrimo iki 2025 m., COM(2020) 625 final.
- Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) (OL C 66, 2021 2 26).
- Tarybos ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų išvados dėl jaunimo pilietinių erdvių, palengvinančių prasmingą jaunimo dalyvavimą, išsaugojimo ir kūrimo (OL C 501I, 2021 12 13, p. 19–23).
- Tarybos išvados dėl ES jaunimo strategijos įgyvendinimo (2019–2021 m.) (OL C 504I, 2021 12 14, p. 10–11).
- *Youth4Climate Manifesto* [Youth4Climate Manifesto \(unfccc.int\)](https://unfccc.int/youth4climate), 2021 m. lapkričio mėn.

b) ŠIOSE IŠVADOSE VARTOJAMŲ TERMINŲ APIBRĖŽTYS

Biologinė įvairovė – visų šaltinių, įskaitant, *inter alia*, sausumos, jūros bei kitas vandens ekosistemas ir ekologines visumas, kurioms jos priklauso, gyvųjų organizmų įvairovė; šis terminas apima tos pačios rūšies organizmų, skirtingų rūšių organizmų ir ekosistemų įvairovę.

Klimato kaita – klimato pokyčiai, kurie tiesiogiai ar netiesiogiai priskiriami žmogaus veiklos poveikiui, kurie keičia pasaulio atmosferos sudėtį ir padidina natūralius klimato pokyčius, pastebėtus palyginamais laikotarpiais.

Įsitraukimas – bet kuris veiksmas, kurio imamasi remiantis bendrais interesais savanorišku pagrindu arba savanoriškos misijos forma. Įsitraukimas – tai savanoriški ir nesavanaudiški pilietiniai veiksmai kitų labui.

Aplinka – derinys gamtinių ir socioekonominių elementų, sudarančių asmens, gyventojų ar bendruomenės gyvenimo sąlygų įvairiais erdvės mastais pagrindą. Aplinkos apsauga apima priemones, kuriomis siekiama apriboti arba panaikinti neigiamą žmogaus veiklos poveikį aplinkai.

Mentorystė – savanoriški jauno asmens ir mentoriaus tarpasmeniniai santykiai vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu, struktūrizuoti profesiniame kontekste.

Tarpusavio mokymosi veikla – veikla, kuri ES lygmeniu sudaro sąlygas valstybėms narėms, susiduriančioms su panašiais politikos iššūkiais, dirbti grupėse ir dalytis gerąja patirtimi, daugiausia dėmesio skirti konkrečioms šalims aktualiems iššūkiams arba remti konkrečių nacionalinę reformų darbotvarkę, padedant atitinkamai su panašiais iššūkiais susiduriančioms šalims, suinteresuotųjų subjektų organizacijoms ir nepriklausomiems ekspertams¹⁷.

¹⁷ Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) valdymo struktūros, (2021/C 497/01), 11 punktas.

Darnus vystymasis – dabartinių kartų poreikių tenkinimas tokiu būdu, kuris nepakenktų būsimų kartų gebėjimui tenkinti savo poreikius. Jis skatina dinamišką ekonomiką, visišką užimtumą, aukštus švietimo, sveikatos priežiūros ir socialinės bei regioninės sanglaudos standartus, taip pat aplinkos apsaugą saugiam ir taikiam pasaulyje, kuriame gerbiama kultūrų įvairovė.

Mažiau galimybių turintys jaunuoliai – jaunuoliai, kurie dėl ekonominių, socialinių, kultūrinių, geografinių ar sveikatos priežasčių, dėl migrantų kilmės arba dėl tokių priežasčių kaip negalia ar mokymosi sunkumai arba bet kokių kitų priežasčių, įskaitant priežastis, dėl kurių galėtų kilti diskriminacija pagal Chartijos 21 straipsnį, susiduria su kliūtimis, dėl kurių jie negali veiksmingai pasinaudoti galimybėmis¹⁸.

¹⁸ Reglamento (ES) 2021/888 2 straipsnio 4 dalyje pateikta apibrėžtis.